

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/116/2015
Identifikačné číslo spisu: 5014201399
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5014201399.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu Mgr. Viliama Pohančeniča a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľa: U. F., nar. XX.XX.XXXX, M. XXX, XXX XX M., proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ulica 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 17.09.2014 o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/357/2014-20 zo dňa 26.02.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/357/2014-20 zo dňa 26.02.2015 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 25Sd/357/2014-20 zo dňa 26.02.2015 potvrdil rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 17.09.2014 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporcu“) o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o invalidný dôchodok ako súladné so zákonom a navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe podaného opravného prostriedku bol zdravotný stav navrhovateľa opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia odporcu, pobočky Žilina dňa 07. 11. 2014 a posudkovým lekárom sociálneho poistenia odporcu, ústredie dňa 18.12.2014. Posudkoví lekári sociálneho poistenia zotrvali na pôvodnom posudku, že navrhovateľ nie je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“), lebo jeho miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je len 35 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Rozhodujúcim zdravotným postihnutím u navrhovateľa je hypertenzia.

Druhostupňový posudkový lekár sociálneho poistenia P. U. Q. v lekárskej správe zo dňa 18.12.2014 uviedol: „V odvolacom konaní sme sa oboznámili s celou doručenou zdravotnou dokumentáciou, so všetkými predloženými odbornými nálezmi, vykonali sme vlastné vyšetrenie. Navrhovateľ v liečbe

internistu pre vysoký krvný tlak II. stupňa s prítomnou komplikáciou na očnom pozadí I. stupňa, hodnoty krvného tlaku pri liečbe sa pohybujú v hraničnom hornom pásme, výkon kardiovaskulárneho systému je zatiaľ v norme, ochorenie zaraďujeme do položky IX., A, 10.b) s MPSVZČ na hornej hranici daného rozpätia, t. j. 25 %. Okrem toho sa lieči na cukrovku na PAD, bez prítomných chronických komplikácií, cukrovka je hranične kompenzovaná. Tiež je v liečbe psychiatra pre anxiózne depresívnu poruchu ľahkého stupňa. Tieto vedľajšie ochorenia pri hodnotení vzájomných súvislostí majú vplyv na schopnosť zárobkovej činnosti, avšak pri osobitnom hodnotení neprevyšujú rozhodujúce zdravotné postihnutie. Preto MPSVZČ zvyšujeme o 10 %. Celková miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je naďalej 35%".

Krajský súd ďalej uviedol, že navrhovateľ v súdnom konaní nepredložil novšie odborné lekárske nálezy, ktoré by neboli zohľadnené posudkovými lekármi, konštatujúce prípadne iné diagnostické závery ako boli zistené v správnom konaní a ktoré by predstavovali dôkazy nasvedčujúce možnej existencii novej skutočnosti, ktorou by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia mohli zaoberať, resp. ktoré by nasvedčovali inému rozsahu zdravotného poškodenia u navrhovateľa ako bol v čase rozhodovania odporcu ustálený, alebo by inak prijatý záver spochybňovali. Uznaná miera poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť bola určená mierou zodpovedajúcou zákonu v čase rozhodovania odporcu (ako aj v čase posúdenia invalidity navrhovateľa druhostupňovým posudkovým lekárom sociálneho poistenia). V prípade, ak v budúcnosti dôjde k zmene zdravotného stavu navrhovateľa v dôsledku zhoršenia ochorenia, môže navrhovateľ opätovne požiadať o preskúmanie miery poklesu schopnosti alebo zmenu rozhodujúceho postihnutia a stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie, trvajúc na svojej žiadosti o invalidný dôchodok. Uviedol, že sa necíti dobre, má cukrovku, vysoký tlak a nemôže vykonávať prácu stavebného robotníka, pričom s jeho zdravotným stavom ho nikto nezamestná. Zo zdravotných dôvodov bol prepustený, lebo po určitých liekoch nezvládal niektoré práce. Pravidelne berie množstvo liekov, po ktorých sa cíti unavený, zhoršuje sa mu zrak a dolné končatiny. Pravidelne navštevuje psychiatra, diabetológa a každé 3 mesiace internistu.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody, ktoré uviedol navrhovateľ v odvolaní, nepovažoval za opodstatnené. Na posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť, sa vyžadujú odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie zverené posudkovým lekárom, a to tak na účely správneho ako aj súdneho konania. Odporca poukázal na povinnosť navrhovateľa preukázať skutočnosť rozhodujúcu na priznanie nároku na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Pochybnosti navrhovateľa o nesprávnom posúdení jeho zdravotného stavu sú nedôvodné a vyvolané jeho subjektívnym presvedčením, čo nezakladá dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v správnom konaní. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli dostatočne ozrejmené príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyjadreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k

záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Kľúčovou otázkou vo veci bolo posúdenie, či odporca a krajský súd správne vyhodnotili lekárske posudky posudkových lekárov týkajúce sa zdravotného stavu navrhovateľa a či navrhovateľ splnil podmienku vzniku nároku na invalidný dôchodok, ktorou je invalidita poistenca.

Podmienkou vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je invalidita poistenca. Za invalidného poistenca sa v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje poistenec, ktorý má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4, určuje sa v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 2, 3, 5 až 8 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Z uvedeného vyplýva, že pre uznanie invalidity sa vyžaduje nielen dlhodobosť nepriaznivého zdravotného stavu, ale súčasne musí ísť o taký nepriaznivý zdravotný stav, ktorý dlhodobu, nielen prechodne podľa poznatkov lekárskej vedy, spôsobuje trvalý pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v miere nad 40%.

Lekársku posudkovú činnosť dôchodkového poistenia vykonáva v zmysle § 153 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. posudkový lekár Sociálnej poisťovne príslušnej pobočky a posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredie. Lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia zahŕňa posudzovanie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že takéto posudzovanie je odbornou medicínskou otázkou, aj rozhodnutie súdu závisí predovšetkým na odbornom lekárskom posúdení. Súd si preto nemôže urobiť o tejto odbornej otázke vlastný úsudok. Posudok, ktorý spĺňa požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti a ktorý sa vysporiadava so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, býva spravidla rozhodujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu posudky posudkových lekárov príslušnej pobočky Žilina zo dňa 20.08.2014 a 07.11.2014, ako aj posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia zo dňa 18.12.2014, tieto podmienky spĺňajú.

Posudkoví lekári pobočky a ústredia Sociálnej poisťovne v posudkoch zohľadnili všetky zdravotné postihnutia navrhovateľa a ním predkladané odborné lekárske nálezy, ktoré v posudkoch riadne vyhodnotili. Zhodne dospeli k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľa je hypertenzia. Navrhovateľ je v liečbe internistu pre vysoký krvný tlak II. stupňa s prítomnou komplikáciou na očnom pozadí I. stupňa, hodnoty krvného tlaku pri liečbe sa pohybujú v hraničnom hornom pásme, výkon kardiovaskulárneho systému je zatiaľ v norme. Ochorenie zaradili do kapitoly IX., oddiel A, položka 10, písm. b) s MPSVZČ na hornej hranici daného rozpätia, t. j. 25 %. Viedľajšie ochorenia pri hodnotení vzájomných súvislostí majú vplyv na schopnosť zárobkovej činnosti, avšak pri

osobitnom hodnotení neprevyšujú rozhodujúce zdravotné postihnutie. Preto MPSVZČ zvýšili o 10 %.

Navrhovateľ v odvolacom konaní nepreukázal žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu zrušenia rozsudku krajského súdu, resp. jeho zmenu a zrušenie napadnutého rozhodnutia odporcu. Jeho subjektívne presvedčenie, že zdravotné postihnutie zodpovedá vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nie je rozhodujúce, pretože posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho zabezpečenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Aj odvolací súd považoval posudky posudkových lekárov za úplné, presvedčivé a zodpovedajúce kritériám upraveným v zákone č. 461/2003 Z. z., keďže posudkoví lekári sa vysporiadali so všetkými namietanými zdravotnými ťažkosťami navrhovateľa. Pre posúdenie invalidity je rozhodujúci zdravotný stav v čase rozhodnutia odporcu. Nie je podstatné, aký je subjektívny pocit navrhovateľa ani či narušenie zdravotného stavu môže v budúcnosti viesť k ďalšiemu zhoršovaniu.

V konaní o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporcu podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. súd v zásade preskúmava zákonnosť tohto rozhodnutia vo vzťahu k skutkovému stavu, ktorý existoval ku dňu rozhodnutia odporcu, teda ku dňu 17.09.2014 (§ 250i ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.), hoci zákon nevyklučuje možnosť, aby odporca na základe ďalších dôkazov prehodnotil svoje rozhodnutie; takáto možnosť však nie je bez ďalšieho dôvodom na opakované posúdenie zdravotného stavu v prípade predkladania novších lekárskeho nálezov a dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia odporcu, ktoré v čase jeho vydania na základe riadneho zistenia skutočného stavu zodpovedalo zákonu. Novšie odborné lekárske nálezy môžu byť podkladom pre nový návrh navrhovateľa (žiadosť) o opätovné preskúmanie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť alebo zmenu rozhodujúceho postihnutia.

Tak ako krajský súd aj odvolací súd mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľa zatiaľ nepodmieňuje invaliditu podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a že navrhovateľovi nevznikol nárok na invalidný dôchodok.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ nebol v tomto konaní úspešný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.